

Nuo emigranto – iki Lietuvos diplomato. Iš Kau-no – į Čikagą. Svaiginanti karjera, apie kokią paprastas išvykėlis galėtų tik pasvajoti. Tačiau sėkmingą kortą ištraukęs kaunietis Tadas Kubilius nepamiršo vieno dalyko – savo tėvynės.

Diplomatas Tadas Kubilius žavi kaunietišku patriotizmu

INGRIDA ŽIRLIENĖ

Jau daugiau kaip dešimtmetį T.Kubilius dirba diplomatinėje tarnyboje. Jo pareigos skamba įspūdingai: Užsienio reikalų ministerijos Transatlantinio bendradarbiavimo ir saugumo politikos departamento NATO, JAV ir Kanados skyriaus antrasis sekretorius. „Rašykit paprastai – tiesiog LR diplomatas“, – pasikuklina pašnekovas. Tačiau šiam 39-erių kauniečiui nėra ko dangstyti kuklumu. Gimęs ir augęs Kaune, jis į JAV išvyko vienai vasarai, tačiau pasiliko ten ilgesniam laikui. Po penkerių metų T.Kubilius tapo Lietuvos generalinio konsulo Čikagoje asistentu. Ir galėjo toliau dirbti. Tačiau širdis nerimo. „Visą laiką galvojau apie grįžimą. Vienas skelbimas apie konkursą Lietuvoje tapo mano sugrįžimo pradžia“, – prisiminė Tadas. Kodėl neliko valstybėje, kurią po šiolei ne vienas emi-

grantas vadina svajonių šaliimi? Kas išugdė jo patriotizmą? Kaip sustabdyti emigraciją, kurios realaus masto turbūt nežino niekas? Su T.Kubiliumi kalbėjomės ilgai, nes netrukus kartu su žmona ir penkiamėčiu sūnumi jis vėl pakels sparnus, šįkart – į Vašingtoną. Tačiau išskris ne visam laikui. „Mano atspirties taškas buvo ir bus Lietuva. Čia aš noriu gyventi. Noriu, kad ir mano sūnus čia gyventų“, – tvirtai ištare diplomatas.

■ Pradėkime nuo pradžių. Nuo vietos, kurią laikote savo vaikystės erdve. Mano vaikystė ir jaunystė praėjo Kaune. Gimiau Žaliakalnyje, ten ir gyvenau. Baigiau Kauno „Versmės“ vidurinę mokyklą (dab. Bernardo Brazdžionio mokykla-daugiafunkcis centras). Kaunas man – labai artimas miestas, toks jaunatviškas, pilnas energijos ir gyvybės. Jis tie-

siog buvo mano miestas, kur savos gatvės ir savi draugai. Mano vaikystės pabaiga sutapo su Lietuvos nepriklausomybės pradžia. Nors buvau vis dar vaikas, tačiau kerstiniai istoriniai šalies įvykiai visam gyvenimui įsirėžė į atmintį. Baltijos kelias... Iki dabar atsimenu, kaip su tėčiu ir seneliu vykome senu automobiliu, kiek daug buvo žmonių, ir aš, galima sakyti, pirmą kartą gyvenime patyriau, kas yra transporto spūstys.

Sausio 13-osios įvykiai... Naktį praleidau Kaune su tėvais, bet nuo pat ryto ėjome saugoti laisvės. Ta bendrystė, kuri buvo visus apėmusi, mano šeima, tėvai, visi šie įvykiai ir suformavo mane kaip lietuvi.

■ Kaip toliau klostėsi jūsų gyvenimas? Baigėte mokyklą ir? Baigęs mokyklą likau studijuoti Kaune, pasirinkau teologijos studijas Vytauto Di-

Tada buvau studentas, ieškantis laimės kažkur už Atlanto, o dabar esu Lietuvos diplomatas.

T.Kubilius

■ PAREIGOS. T.Kubilius netrukus vėl skris į JAV, bet šįkart jau kaip Lietuvos diplomatas.

džiojo universitete. Bestudijuodamas pradėjau galvoti apie išvažiavimą. Galimybių išvykti pirmąjį dešimtmetį atkūrus nepriklausomybę buvo mažiau negu dabar, tačiau vis tiek iškojau šanso. Mokantis universitete norėjosi daugiau pinigų, pamatyti pasaulio, išplėsti akiratį, sužinoti, kaip kitur žmonės gyvena. Smalsumas, kaip yra kitur, pastūmėjo mane išvažiuoti.

Studijuodamas po pirmo ar antro kurso buvau vasarai išvažiavęs padirbėti į Norvegiją. Į JAV išsiruošiau po trečio kurso. Planas buvo išvažiuoti vasarai per „Work and Travel“ programą. Bet nuvažiuo- vęs ten ne vasaros pradžioje, o liepos pabaigoje, supratau, kad galimybių užsidirbti nebus daug. Ir... pasilikau kiek ilgiau. Buvo 1999-ieji. Kada- gi veikė tarptautinė sistema, studijos VDU nenuėjo vel- tui: man įskačiavo Lietuvoje įgyto mokslo kreditus. Pradė-

■ LAISVALAIKIS. Su žmona Sigita T.Kubilius dalyvauja bėgimo maratonoose.

Tado Kubiliaus asmeninio archyvo nuotraukos

„Sugrįžus“ laukia atsakymai

T.Kubilius yra organizacijos „Sugrįžus“ valdybos narys. Tai bendrija, vienijanti lietuvius, gyvenusius užsienyje ir sugrįžusius atgal į Lietuvą. Šiomet į mini įkūrimo dešimtmetį. JAV gyvenę ir mokęsi lietuviai pirmą kartą susitiko 2006 m. rugpjūčio mėnesį. Kilus idėjai visus suburti į organizaciją arba klubą, 2007 m. vasarį pasirašyta steigimo sutartis ir įvyko steigiamasis susirinkimas. 2009 m. organizacija tapo visus lietuvius, gyvenusius užsienyje, vienijančia bendrija. Vienas organizacijos įkūrėjų, JAV gyvenęs biochemijos profesorius Daumantas Matulis sakė, kad su bendraminčiais „Sugrįžus“ kūrė visų pirma siekdami padėti atsakyti į įvairius grįžtančiųjų klausimus. „Kai daug ko nežinai, baugina, priverčia atidėti sprendimą grįžti į Lietuvą“, – teigė profesorius. „Sugrįžus“ nuolat rengia kultūrinius, visuomeninius ir savišvietos projektus, dalyvauja bendruose projektuose su kitomis visuomeninėmis, valstybinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, organizuoja įvairias labdaros ir paramos akcijas, švarinimosi talkas ir pan. Pernai dėl emigracijos į Vakarų Europą Lietuva neteko apie 30 tūkst. gyventojų, o šių metų pradžioje užfiksuotas dar didesnis deklaruotos emigracijos pagreitis – sausį ir vasarį apie emigraciją pranešė maždaug po 7 tūkst. žmonių.

jau lankyti katalikišką „De-Paul“ universitetą Čikagoje ir studijuoti politikos mokslus. JAV įgijau politologijos mokslų bakalaurą. O magistrą studijas baigiau jau Vilniuje, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute.

■ Kaip į sprendimą likti už Atlanto ilgiau reagavo jūsų tėvai?

Tokią žinią gavę tėvai, aišku, nesidžiaugė. Europoje esi netoli, o Amerika jiems atrodė labai tolimas kraštas. Seneliams išvis tai sunkiai suvokiamas atstumas. Pirmą kartą atskridau į Niujorką, bet apsigyvenau Čikagoje. Realiai iš pradžių buvau vienas, ištiko lengvas kultūrinis šokas. Gerąją prasme.

Baigęs universitetą, gavau leidimą pasilikti Amerikoje dar metus ir turėjau praktiškai įgyvendinti tai, ką išmokau. Dar bestudijuodamas atlikau praktiką JAV senatoriaus Richardo Durbino biure. Paskui ieškojau darbo pagal specialybę. Sulaukiau malonaus ir netikėto siurprizo – darbą pasiūlė Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje. Nuo mano atvykimo į JAV dienos buvo praėję penkeri metai. Tačiau šis pasiūlymas tapo mano grįžimo į Lietuvą pradžia.

Buvau tuomečio generalinio konsulo Arvydo Daunoravičiaus asistentas. Konsulate išdirbau trejus metus.

■ Kada emigracijoje jus užklupo tėvynės ilgesys?

Jį jaučiau visą laiką. Nuolat palaikiau artimą ryšį su šeima – laiškais, telefonu, internetu. Ilgesys ilgainiui perau-

go į aktyvią išeivijos lietuvių bendruomenės veiklą, dar vėliau – į stiprų norą grįžti namo. Būdamas JAV natūraliai pagaudavau teigiamas žinias iš Lietuvos. Susiformavo įspūdis, kad tėvynėje vyksta progresas.

■ Kaip grįžote į Lietuvą?

Norėjau grįžti, tačiau aiškaus plano neturėjau. 2007 m. sužinojęs, kad vyksta konkursas į diplomatinę tarnybą Lietuvoje, pamaniau, jog tai yra mano šansas. Turėjau galimybę pasirinkti karjerą, kuri patenkintų mano, kaip Lietuvos piliečio, kaip patrioto, lūkesčius. Kita vertus, jaučiau, kad šis darbas patenkintų ir mano, kaip pasaulio piliečio, kaip žmogaus, norinčio keliauti, lūkesčius. Tais metais pateikiau dokumentus į konkursą. Ruošiausi jam, net atostogas buvo pasiėmęs. Konkurse dalyvavau rudenį, patekau į rezervo sąrašą, tada sugrįžau į JAV, bet netrukus gavau pasiūlymą užimti pareigas. 2008 m. pavasarį pradėjau dirbti ir iki šiol tebedirbu. Dabar kuruoju dvišalius santykius su JAV. Bet šią vasarą vėl grįšiu ten, kur viskas prasidėjo. Nuo rugpjūčio dirbsiu Vašingtone ir gali būti, kad ten užtruksiu trejus metus. Šis išvykimas yra kitoks, negu buvo prieš 18 metų. Tada vykau į nežinomą, palikęs šeimą, studijas. Dabar vyksiu į Vašingtoną kartu su šeima ir žinau, kokį darbą dirbsiu, kokios bus mano pareigos. Tada buvau studentas, ieškantis laimės kažkur už Atlanto, o dabar esu Lietuvos diplomatas.

■ Prabilote apie šeimą. Kuriuo gyvenimo etapu susipažinote su žmona?

Su būsima žmona susipažinau jau grįžęs į Lietuvą, 2008-aisiais. Tąkart vykau į rinkimų stebėjimo misiją Gruzijoje, Tbilisyje susipažinau su Sigita. Žmona šiuo metu dirba valstybės tarnyboje. Auginame penkerių metų sūnų. Esu įsitikinęs, kad šeima turi būti kartu, todėl į Vašingtoną vyksta visi.

■ Negaliu nepaklausti visą laiką kirbančio klausimo – ar jūs turite giminytės ryšių su garsiaisiais Lietuvos Kubiliumi?

Ne jūs pirmą šito klausiate. Bet tikrai nesame giminės. Darbiniuose susitikimuose yra tekę su Andriumi kalbėtis apie tai, tačiau esame kilę iš skirtingų Lietuvos vietovių, todėl mes – tik bendrapavardžiai, ne giminės.

■ Ar galite dabar pasakyti sau, kad esate laimingas žmogus? Kad jums pasisekė?

Esu labai laimingas žmogus ar sėkmės lydimas – ne man spręsti. Aš tikrai stengiuosi daug kuo pasidžiaugti. Manau, būtų net negrąžu kuo nors skystis. Katalikų teologijos, filosofijos studijos man, kaip žmogui, davė labai daug. Aš viską iš jų pritaikau ir diplomatinėje darbe. Bet taip, mano gyvenimą pakeitė ir Amerika.

■ Visi pastaraisiais metais kalba apie tą patį: kad emigracijos srautas didėja, kad lietuviai ne-

bemyli Lietuvos, kad renka- si ne tėvynę, o svetimą kraštą. Ir nuolat klausia- ma: kaip stabdyti emigra- ciją? Ką jūs apie tai ma- note?

Manau, nereikia bandyti su tuo kovoti. Geriau padaryti viską, kad Lietuva taptų patrauklesnė ir atlyginimais, ir socialinėmis garantijomis, ir gyvenimo sąlygomis.

Nereikia sureikšminti emigracijos ir atlyginimai tikrai neturi susilyginti su uždarbiu stipriai pažengusiose šalyse. Tačiau jie turi sparčiai didėti.

Mes negalime pamiršti, kad Lietuva yra mūsų namai, kad čia yra nuostabių vietų, kad tai yra mūsų gimtinė. Svarbiausia – mums patiems pasijusti savo namų šeimininkais: savo miesto, miestelio, gatvės ar daugia- bučio. Reikia būti aktyvesniems savo bendruomenėse.

Stambių investicijų pritraukimas irgi išspręstų emigracijos problemą. Tačiau tam, kad būtume konkurencingi, turime paruošti specialistų, reikalingą švietimo ir mokslo reformą.

■ Kur jūs norėtumėte paseniti?

Noriu Lietuvoje nugyventi visą savo gyvenimą, noriu, kad mano sūnus augtų ir gyventų Lietuvoje. Visiems atspirties taškas turi būti Lietuva. Noriu, kad visi lietuviai taip jaustųsi. Jeigu pasirenkame kažkur gyventi, tai yra mūsų teisė. Bet jeigu daugiau žmonių sugrįš čia, visiems bus geriau. Vietos viskam ir visiems užteks – ir investicijoms, ir mums patiems.

